

Handläggare: Cecilia Rivard
Telefon: 08-508 18 048

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2008-03-25

Förslag till minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Lena Rabe
avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningen fick 2007-03-22 i uppdrag av miljöborgarrådet att undersöka vad som krävs för att reducera koldioxidutsläppen till 3,5 respektive 3,0 ton per invånare och år i kommunen till 2015. Miljöförvaltningen har i samverkan med stadens förvaltningar och bolag föreslagit ett antal kostnadseffektiva åtgärder och investeringar inom stadens egen verksamhet samt undersökt formerna för hur incitament kan skapas för den enskilde hyresgästen att minska sin energianvändning. Den största rådigheten att påverka utsläppen av växthusgaser har fastighetsägande bolag genom byggnadstekniska åtgärder. Övriga verksamheters möjlighet att påverka är främst genom energieffektivisering av transporter och effektivare elanvändning.

Klimatfrågan är mycket angelägen och staden måste lägga ner stor kraft på arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser inom de egna verksamheterna genom effektivare transporter och minskad energianvändning. Förhoppningsvis kan det arbetet även inspirera andra aktörer i staden att arbeta aktivt med klimatfrågan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personal och kansli.

Bakgrund

Stockholm har sedan 1996 arbetat aktivt och målstyrt för att minska utsläppen av växthusgaser och genomfört två handlingsprogram mot växthusgaser sedan dess. År 2005 låg utsläppen på ca 4,0 ton CO₂e per person (CO₂e=fossil koldioxid, fossil metan och lustgas). Miljöförvaltningen fick 2007-03-22 i uppdrag av miljöborgarrådet att undersöka vad som krävs för att minska utsläppen av växthusgaser till 3,5 ton respektive 3,0 ton CO₂e till år 2015 (se bilaga 1).

Miljöförvaltningen har hjälpt bolag och förvaltningar med att inventera och identifiera möjliga energieffektiviseringar i stadens egna verksamheter. Utifrån bolagens och förvaltningarnas redovisningar har miljöförvaltningen uppskattat stadens potential att minska utsläppen av växthusgaser.

Parallellt med inventeringarna har Kungliga Tekniska Högskolan i samarbete med miljöförvaltningen gjort ett referensscenariot över energi- och växthusgasutvecklingen samt befolkningsutvecklingen i Stockholms stad fram till år 2015. Referensscenariot ger en uppskattning över hur stora utsläppen av växthusgaser kommer att vara 2015. Med den utveckling som förutsätts i referensscenariot, och förutsatt att redan fattade beslut kvarstår, beräknas utsläppen bli runt 3,1 ton CO₂e. Det betyder att staden når under 3,5 ton CO₂e år 2015. För att komma ner till 3,0 ton CO₂e per person år 2015 krävs ytterligare reduceringar och rapporten föreslår ett antal kostnadseffektiva och realistiska åtgärder som kan göras inom stadens verksamheter.

Förslaget i sammanfattning

Den största rådigheten att energieffektivisera finns hos stadens bolag och förvaltningar som äger fastigheter och då framför allt genom tekniska lösningar i byggnadsbeståndet. Ambitionen bedöms vara hög för alla verksamheter som betalar för energin samtidigt som rådigheten är låg för de förvaltningar som inte äger fastigheter. Även ambitionen för att energieffektivisera transporter är hög men svårare att uppnå då det kräver förändringar av enskilda, förvaltningar och myndigheters transportanvändning och beteende.

Med pågående utveckling i Stockholm och två nya biokraftvärmeverk i drift 2011 så kan man anta att utsläppen kommer att ligga på 3,1 ton CO₂e år 2015. Detta förutsatt att de av staden liksom på nationell nivå beslutade understödjande åtgärder och styrmedel kvarstår och fortgår.

Referensscenariot som Kungliga Tekniska Högskolan gjort i samarbete med miljöförvaltningen visar att en utsläppsnivå på 3,1 ton CO₂e är realistisk och rimlig utan att speciella åtgärder vidtas. Ska utsläppen minskas utöver nivån i referensscenariot krävs åtgärder inom alla sektorer. I första hand behöver arbetet med att minska utsläppen från transportsektorn intensifieras tillsammans med arbetet att minska elanvändningen

Åtgärder för att minska utsläppen inom el- och transportsektorn bedöms som kostnadseffektiva och rådigheten är stor.

För att nå Stockholms stads långsiktiga mål att bli fossilbränslefritt till år 2050 måste staden utveckla sin strategi för minskade växthusgasutsläpp och avveckla den fossila bränsleanvändningen.

Den enskilde hyresgästens incitament för att minska användningen av värme och varmvatten är idag begränsat. Miljöförvaltningen och stadens bostadsbolag har undersökt hur enskild debitering ska kunna införas. För att det på sikt ska bli möjligt att debitera enskilda hyresgäster krävs att principer och regler för detta studeras och utreds.

På goda grunder kan antas att Stockholm ligger under 3,5 ton utsläpp av växthusgaser per person år 2015. Miljöförvaltningen föreslår därför att målet sätts till 3,0 ton CO₂e per invånare år 2015.

Miljöförvaltningens roll att kommunicera stadens klimatarbete kan utvecklas till att i samarbete med stadens verksamheter än tydligare lyfta fram det arbete förvaltningar och bolag gör. Klimatarbetet måste följas upp och kommuniceras lokalt, nationellt och internationellt och miljöförvaltningen föreslår att de får i uppdrag att ansvara för denna uppföljning. Miljöförvaltningen föreslår också att de får ansvaret för att utarbeta en årlig rapport om hur klimatarbetet fortskrider till kommunfullmäktige.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Klimatfrågans betydelse och aktualitet har ingen kunnat undgå på senare tid. En minskning av växthusgasutsläppen är helt nödvändig och mycket angelägen. Alla, inte minst Stockholms stads verksamheter, måste vara delaktiga i arbetet för att klimatsituationen ska förbättras. Fastighetsägande bolag och förvaltningar har störst rådighet vad gäller energieffektiviseringar och då främst genom byggtekniska åtgärder. Övriga verksamheter har dock handlingsutrymme vad gäller förbrukning av energi.

Stadsdelsförvaltningen kan bidra med att installera energisnålare ljuskällor, byta ut äldre vitvaror, installera energisparläge på maskiner och andra åtgärder som ryms inom vårt eget ansvar. Transporterna kan förändras genom att öka innehavet av miljöbilar jämfört med idag. Förvaltningen bör medverka till minskade utsläpp av växthusgaser vid tjänsteresor och fler resor bör ske med kollektivtrafik alternativt cykel eller promenader. Många av stadsdelsförvaltningens verksamheter bedrivs av privata entreprenörer varför det också är viktigt att ställa miljökrav vid upphandling.

Staden måste agera med hela organisationen för att nå målet 3,0 ton CO₂e per invånare 2015. Utmaningen blir att få alla medarbetare att inse vikten av sitt eget handlande när det gäller energieffektivisering av transporter, uppvärmning och elanvändning. Hur klimatarbetet kommuniceras och informeras blir därför av avgörande betydelse.

Förvaltningen instämmer i att klimatfrågan är en vår tids mest betydelsefulla frågor och vikten av att staden arbetar på ett effektivt sätt med att minska utsläppen av växthusgaser.

Förhoppningsvis kan staden genom sitt agerande vara en förebild och inspirera företag, organisationer, föreningar och andra att aktivt arbeta med klimatfrågan.

Bilagor

1. Uppdrag från miljöborgarrådet till miljöförvaltningen att undersöka förutsättningarna att ytterligare reducera koldioxidutsläppen i Stockholms stad.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015.

Rapporten "Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad 2015" samt tillhörande remissmaterial är mycket omfattande och biläggs därför inte tjänsteutlåtandet. Hela remissmaterialet finns på <http://www.stockholm.se/Extern/Templates/Page.aspx?id=183836> eller hos nämndsekreteraren.